

SUNUŞ

Günümüzde etik konusu ve buna ilişkin düzenlemeler, artık bir ülkenin iç sorunu olmaktan çıkmış, küresel bir nitelik kazanmıştır. Bir siyaset ve yönetim sisteminin kalitesi, etik davranış ilkelerinin siyasal ve bürokratik toplumda uygulama ve yerleşme düzeyi ile yakından ilgilidir. Bugün siyaset ve yönetim sistemlerinin uluslararası karşılaştırmalarında kullanılan ölçütlerin arasında, etik davranış ilkelerinin varlığı ve bunların uygulanma düzeylerine ilişkin göstergeler önemli bir yer tutmaktadır.

Etik, iyi bir yönetimin, siyasetin, yargının ve toplumsal hayatın temel unsurudur. İyi bir kamu yönetimi sistemi, halkına saydam, kaliteli, etkin ve verimlilik anlayışı içinde hizmet veren; karar, eylem ve işlemlerinde etik değerlere bağlı hareket eden yönetimdir. Etik değerlere bağlılık, halkın kamu kurumlarına ve siyasete karşı güven duymalarını ve bunu sürdürmelerini sağlayan bir işleve sahiptir. Bu durum, toplumsal güveni yükselten temel faktörlerden birisi olarak toplumsal uzlaş, barış ve huzura da önemli ölçüde katkıda bulunur.

Bu çerçevede, Kurulumuz, kamuda etik kültürünü yerleştirmeyi ve toplumumuzda etik farkındalığı artırmayı amaçlayan çalışmalarını, kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği halinde yürütmektedir.

Üst düzey kamu görevlileri hakkında Kurulumuza yapılan etik dışı davranış iddialarını içeren başvurular titizlikle incelenerek karara bağlanmaktadır.

Etik bilincin artırılması amacıyla Avrupa Birliği ile işbirliği halinde yürüttüğümüz “Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki” konulu Teknik Destek Projesi’nin bir kısım faaliyetlerini 2017 yılında gerçekleştirmiş bulunmaktayız. Elbette, etik farkındalığın artırılması amacıyla yapılan çalışmalar hemen sonuç vermemekle birlikte, bireylerde veya toplumda etik bilincin oluşturulması ve artırılması için bu çalışmaların sürekliliği önem arz etmektedir.

Yolsuzlukla mücadele ve etik alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin daha etkin sonuçlar elde edebilmesi için belirli alanlara yoğunlaşarak ilgili tüm taraflarla işbirliği halinde olunması gerekmektedir. Bu nedenle bu Projemizde Milli Eğitim Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı iki pilot kurum olarak seçilmiş, bu kurumlarda ve hizmet süreçlerinde yaşanan etik sorunların tespit edilerek çözülmesi amacıyla söz konusu kurumlara rehberlik edilmiştir. Yine bu çerçevede 2018 yılında başlayacak olan dördüncü büyük projemizde “*yerel yönetimler ve etik*” konusu özel bir alan olarak belirlenmiştir.

2017 yılında Kurulumuz tarafından yürütülen çalışmalara yer verdiğimiz Faaliyet Raporunu kurumlarımızın ve kamuoyunun bilgi ve takdirlerine sunuyorum.

Kurulumuzun saygıdeğer üyelerine, kamu kurumlarımızın etik komisyonları başkan ve üyelerine, etik eğitimcilerimize ve alanlarında çok iyi yetişmiş personelimize çalışmaların hayata geçirilmesine katkılarından dolayı ayrı ayrı teşekkür ederim.

Köksal TOPTAN
Başkan

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	1
I. GENEL BİLGİLER	4
A. MİSYON VE VİZYON	4
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	4
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER.....	5
1. Kurulun Yapısı.....	5
2. Kurul Üyeleri.....	6
3. Sekreteryaya.....	9
II. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	10
A. İNCELEME VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ.....	10
1. Yasal Durum.....	10
2. Başvurular Üzerine veya Resen Yapılan İncelemeler.....	11
3. Kurul Kararları.....	15
B. ETİK KÜLTÜRÜNÜN YERLEŞTİRİLMESİ FAALİYETLERİ.....	17
1. EĞİTİMLER	17
1.1 Etik Eğitimleri.....	17
1.2 Etik Liderlik Eğitimleri.....	18
1.3 Etik Eğiticisi Eğitimleri.....	18
2. ETİK PLATFORMU TOPLANTILARI.....	19
3. PROJE FAALİYETLERİ.....	21
3.1 YOLSUZLUĞUN ÖNLENMESİ VE ETİĞİN TEŞVİKİ PROJESİ.....	21
3.1.1 Etik Temalı Hikâye Kitapları Hazırlanması.....	22
3.1.2 Anket Çalışmaları	23
3.1.3 Pilot Kurumlarda Durum Tespiti ve Plan Hazırlama Çalışmaları	23
3.1.4 Akademik Araştırma Çalışmaları	24
3.1.5 Yurtdışı Çalışma Ziyaretleri	24
3.1.6 Hibe Projeleri	26
3.1.7 Etik Farkındalık Materyali Oluşturulması.....	27
3.1.8 Ulusal Etik Paneli.....	28
3.1.9 Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki Projesi Kapanış Konferansı.....	29
3.2 YEREL YÖNETİMLERDE ETİK PROJESİ	30
4. DİĞER FAALİYETLER.....	31
4.1 Etik İlkelerin Hazırlanmasına Destek Verilmesi	31
4.2 Ulusal ve Uluslararası Temaslar.....	31
4.3 Hediye Genelgesi.....	31
III- SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	33
EKLER.....	36
Ek 1: Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi.....	36
Ek 2: Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Yetki Alanına Giren En Az Genel Müdür, Eşiti ve Üstü Kamu Görevlileri.....	38
EK 3/A: Protokol Metni ve Niyet Beyanı.....	39
EK 3/B: Niyet Beyanı.....	41
Ek 4: Hediye Alma Yasağı Hakkında Yazı.....	42
TABLolar LİSTESİ.....	43

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, Ülkemizde, yolsuzlukla mücadele ve etik alanında yapılacak çalışmalarda etkin rol oynamak suretiyle kurumlarımızda etik kültürün oluşması için çalışmaktadır.

Kurulumuzun vizyonu, adil, tarafsız, eşit ve standart bir kamu hizmeti almanın her vatandaşın hakkı olduğu bilinciyle, kamu kurum ve kuruluşlarının etik ilkelere dayalı kamu hizmeti sunmasına katkı sağlamaktır.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun yetki, görev ve sorumlulukları "5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile düzenlenmiştir. Bunlar;

a. Kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek.

b. Etik davranış ilkelerinin ihlâl edildiği iddiasıyla resen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek.

Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, Kurulun başvuru konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgeleri vermek zorundadırlar. Kurul, Kanun kapsamındaki kuruluşlardan ilgili temsilcileri çağırıp bilgi alma yetkisine sahiptir.

c. Kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmak.

d. Kanunun uygulanmasına ilişkin hususları, Kurulca hazırlanacak yönetmeliklerle belirlemek.

Kurul tarafından hazırlanacak yönetmelikler, Başbakan onayı ile yürürlüğe konulur.

e. Kurul, gerektiğinde mal bildirimlerini inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla, ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dâhil) Kurul tarafından talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

5176 sayılı Kanununun 1. maddesinde Kanunun Kapsamı; "genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan;

yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dâhil tüm personel” olarak belirlenmiştir.

Dolayısıyla tüm kamu kurum ve kuruluşları Kurul’un görev ve yetki alanındadır. Ancak aynı maddenin son fıkrasında; Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ile üniversiteler hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Kurul, kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken gözetmeleri gereken etik davranış ilkelerini *Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik* (Yönetmelik) ile düzenlenmiştir.

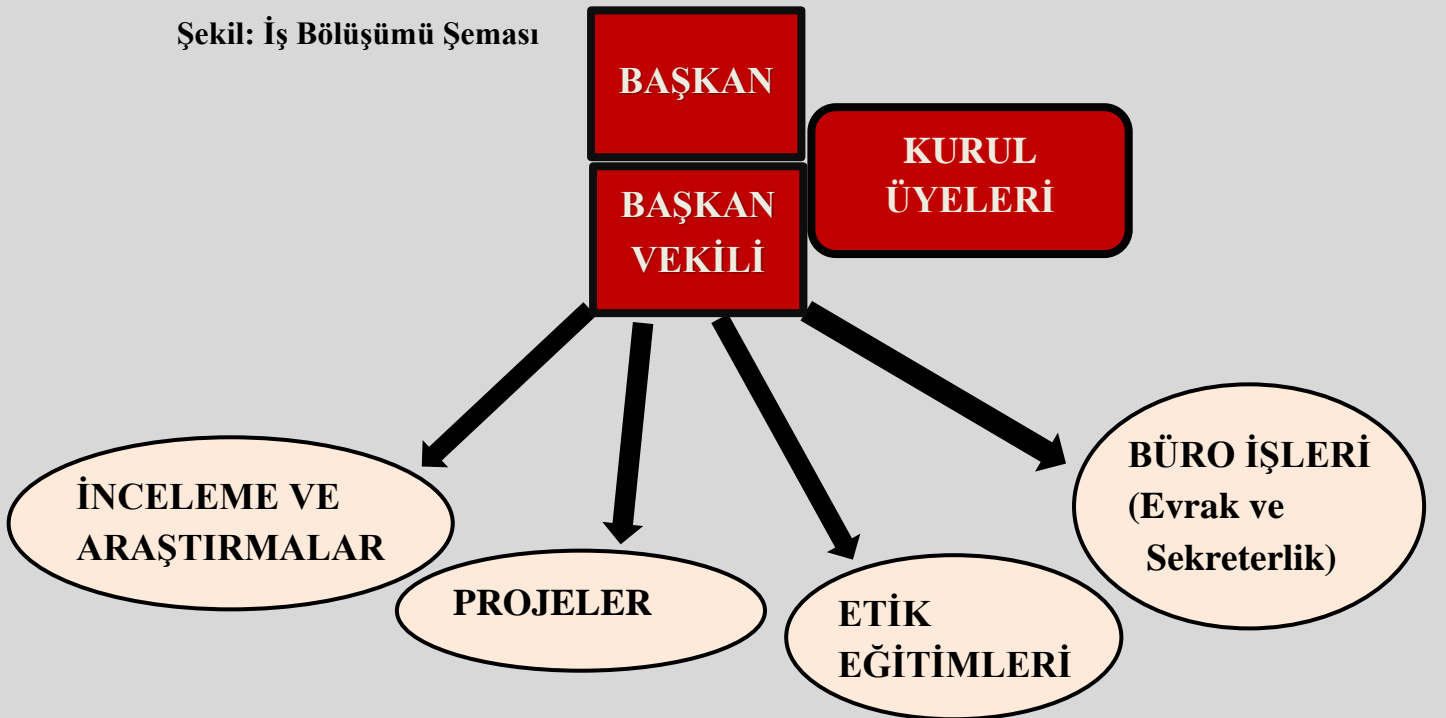
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Kurulun Yapısı

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, Başbakanlık bünyesinde bir Kurul olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Kurul’un tüzel kişiliği ve taşra teşkilâtı yoktur. Bununla birlikte; merkezi kamu kurum ve kuruluşlarında ve taşradaki kamu kurum ve kuruluşlarındaki etik komisyonları ve disiplin kurulları ile Kurulun işlevsel bir bağı söz konusudur.

Kurul, temel görevlerini bir işbölümü ilişkisi içinde icra etmektedir. Buna göre, inceleme ve araştırma faaliyetleri, etik farkındalığın artırılması amacıyla yürütülen projeler ve etik eğitim, seminer ve konferans faaliyetlerinin düzenlenmesi çerçevesinde bir işbölümü ilişkisi söz konusudur.

Şekil: İş Bölümü Şeması

Kurul Başkanı veya Başkan Vekili tarafından yapılan görevlendirme neticesinde; inceleme ve araştırma faaliyetleri Kurul raportörleri, projeler proje ekibi tarafından; eğitim faaliyetleri ise Kurulumuz veya kurum ve kuruluşların etik komisyonları tarafından yapılan görevlendirmeler ile etik eğitimcilerince yürütülmektedir.

2. Kurul Üyeleri

Kurul, on bir kişiden oluşmakta olup Kurul başkan ve üyeleri Bakanlar Kurulu tarafından seçilmekte ve atanmaktadır. Üyelerin görev süresi dört yıldır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde Bakanlar Kurulunca yeniden atama yapılır. Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde, atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler, görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm olmaları halinde ise Başbakan onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde Bakanlar Kurulunca yeniden atama yapılır. Bu şekilde atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Kurul, ayda dört defa toplanmaktadır. Kurul, Başkanın daveti üzerine en az altı üyeye toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karar verir. Kurul Başkan ve üyelerinin toplantılara katılmaları esastır. Arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üyeler istifa etmiş sayılırlar.

2016 yılı Aralık ayında üçüncü dönem Kurulun görev süresi dolmuş ve 20.06.2017 tarihli ve 30102 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile atanan dördüncü dönem Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyeleri, 28 Haziran 2017 tarihinde göreve başlamıştır.

Tablo 1: Kurul Üyeleri ve Seçildikleri Kontenjanlar

	Adı Soyadı	Seçildiği Kontenjan ¹
1	Köksal TOPTAN E. Bakan	Bakanlık Görevi yapmış olanlar arasından bir üye
2	Asım AYKAN İl Belediye E. Başkanı	İl Belediye Başkanlığı yapmış olanlar arasından bir üye
3	Selçuk HONDU Danıştay E. Üyesi	Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından üç üye
4	Ahmet KARAYİĞİT Yargıtay E. Üyesi	Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından üç üye
5	Ömer Faruk DOĞAN Sayıştay E. Üyesi	Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından üç üye
6	Ahmet Haluk DURSUN E. Müsteşar	Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından üç üye
7	Ahmet DEMİROK Büyükelçi	Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından üç üye
8	Ziyaeddin AKBULUT E. Vali	Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından üç üye
9	Prof. Dr. Ramazan KAPLAN Öğretim Üyesi	Üniversitede rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından iki üye
10	Prof. Dr. M. Fatih UŞAN Öğretim Üyesi	Üniversitede rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından iki üye
11	İbrahim BURKAY Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşu Yöneticisi	Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından bir üye

¹ 5176 sayılı Kanun'un 2. maddesinde Kurulun kimlerden oluşacağı belirlenmiştir.

Kurul Başkan ve Üyeleri

Köksal Toptan
Başkan

Selçuk Hondu
Başkan V.

Asım Aykan
Üye

Ahmet Karayığit
Üye

Ömer Faruk Doğan
Üye

Prof. Dr. A. Haluk Dursun
Üye

Ahmet Demirok
Üye

T. Ziyaeddin Akbulut
Üye

Prof. Dr. Ramazan Kaplan
Üye

Prof. Dr. Fatih Uşan
Üye

İbrahim Burkay
Üye

3. Sekretarya

5176 sayılı Kanun gereğince, Kurulun sekretarya hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

Tablo 2: Personelin Unvanlara Göre Dağılımı

Unvanı	Sayı
Başbakanlık Uzmanı (Raportör)	6
Şef	1
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	3
Araştırmacı	1
Yardımcı Hizmetler	4
Toplam	15

Huzur hakkı ve Kurulun diğer ihtiyaçları için her yıl Başbakanlık bütçesine gerekli ödenek konulmaktadır. Kurul'un kanunda ayrı bir teşkilatı ve müstakil bir bütçesi öngörülmemiştir.

Tablo 3: 2017 Yılı Ödenek ve Harcama Durumu

Harcama Kalemleri	Toplam Ödenek (TL)	Harcama Miktarı (TL)
Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	40.000,00	39.157,73
Yolluklar	50.000,00	33.405,11
Temsil ve Tanıtma Giderleri	10.000,00	9.079,12
Menkul Mal, Gayri Maddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	23.000,00	22.968,56
Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	610.000,00	599.814,97
Toplam	733.000,00	704.425,49

II. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

Kurulumuz temel faaliyetlerini; etik ihlal iddialarının incelenmesi, araştırılması ve karara bağlanması; kamuda etik kültürün yerleştirilmesi amacıyla projeler yürütülmesi; genel etik ilkelerin yanında bazı meslek gruplarına veya kurumlara yönelik olarak etik davranış ilkelerinin belirlenmesi ve bireylerde etik bilincin oluşturulması amacıyla etik eğitimleri verilmesi çerçevesinde gerçekleştirmektedir.

A. İNCELEME VE ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Kurul, 5176 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile verilen yetki çerçevesinde etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla *resen* veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmalar yapmaktadır.

1. Yasal Durum

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, kamu kurum ve kuruluşlarında etik davranış ilkelerine aykırı davranış ve uygulamalar bulunduğu iddiasıyla, *resen veya yapılacak başvurular üzerine, an az genel müdür veya eşiti seviyesindeki kamu görevlileri hakkında* gerekli inceleme ve araştırmayı yapmaya yetkilidir. Kurul, etik ilkelere aykırı davranış ve uygulamalar hakkında yapacağı inceleme ve araştırmalara esas olmak üzere, gerektiğinde kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge isteyebilir.

Kurul, inceleme ve araştırma faaliyetlerini Yönetmelikte yer alan etik davranış ilkelerinin ihlâl edilip edilmediği çerçevesinde yürütür. Kurul, yapacağı inceleme ve araştırmayı, *en geç üç ay içerisinde sonuçlandırır*.

5176 sayılı Kanun gereğince Kurulca incelemesi yapılamayan başvurular aşağıda belirtilmiştir:

- **5176 sayılı Kanunun Kapsamı Dışında Kalan Kişi ve Kuruluşlar:**

5176 sayılı Kanun'un 1. maddesinde "*Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ile üniversiteler...*" hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

- **5176 sayılı Kanunun Kapsamında Olup Kurulun Yetkisi Dışında Kalan Kamu Görevlileri:**

Kanun'un 4. maddesinde yer alan "*...en az genel müdür veya eşiti seviyedeki kamu görevlileri hakkında Kurul'a başvurulabilir.*" hükmü gereğince en az genel müdür ve eşiti

düzeyinde olmayan kamu görevlileri hakkında yapılan başvurular Kurul tarafından incelenmemektedir. Bu kamu görevlileri hakkındaki başvuruları inceleme yetkisi *ilgili kurumların yetkili disiplin kurullarına aittir*. Diğer bir ifadeyle, genel müdür veya eşiti makamda bulunmayan kamu görevlileri hakkındaki etik dışı davranış iddialarını inceleme yetkisi, kamu görevlisinin görev yaptığı kurumun yetkili disiplin kuruluna aittir.

Kurulun yetki alanına giren genel müdür, eşiti ve üstü kamu görevlileri, Yönetmeliğe ekli EK-2 Liste’de sayılmıştır.²

- **Yargıya İntikal Eden Konular:**

Kanun’un 4. maddesinin son fıkrasında yer alan “*Yargı organlarınca görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış bulunan uyuşmazlıklar hakkında Kurula veya yetkili disiplin kurullarına başvuru yapılamaz.*” hükmü uyarınca yargıya intikal etmiş konular hakkında Kurula başvuru yapılamamaktadır.

2. Başvurular Üzerine veya Resen Yapılan İncelemeler

Başvurular, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun’da belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları ile Türkiye’de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilir. Kamu görevlilerini karalama amacı güden, haklı bir gerekçeye dayanmayan, başvuru konusuyla ilgili yeterli bilgi ve belge sunulmamış başvurular değerlendirmeye alınmaz.

Kurulumuz 5176 sayılı Kanununun 3. maddesi uyarınca etik dışı davranışlara ilişkin iddiaları resen inceleyebilmektedir. Uygulamada, isimsiz olarak Kurulumuza intikal eden ancak ciddi iddia ve ekinde belgeleri bulunan başvurular hakkında veya basında yer alan bazı haberler üzerine ya da kurum ve kuruluşlar tarafından Kurulumuza gönderilen kanuni açıdan usulsüzlük olmamakla birlikte etik açıdan incelenebilecek konular hakkında resen inceleme kararı verilmektedir.

2017 yılında Kurula yapılan başvuruların ve resen yapılan incelemelerin konularına ve sonuçlarına göre dağılımı aşağıdaki grafik ve tablolarda gösterilmiştir.

² Ek-2 Liste bu Faaliyet Raporu’nun ekinde yer almaktadır.

Tablo 4: Başvuruların Başvuru Yöntemlerine Göre Dağılımı

Başvuruların Dağılımı	2016	2017
E-posta ile gelen başvuru	95	85
Bimer ile gelen başvuru	1	2
Faks ile gelen başvuru	1	-
Posta ile gelen başvuru	27	26
Kargo ile gelen başvuru	12	8
Kurye ile gelen başvuru	3	-
Elden yapılan başvuru	1	1
Re'sen yapılan inceleme	2	4
Genel evrakla gelen başvuru	3	-
Toplam	145	126

2017 yılında Kurul tarafından ilgili mevzuatta öngörülen başvuru koşullarını taşımadığı gerekçesiyle toplam 73 başvuru hakkında usulden ret kararı verilmiştir.

Tablo 5: Başvuruların Konularına Göre Dağılımı⁴

Konu	2016	2017
Genel Etik Davranış İlkelerine Aykırılık ³	28	42
Görev ve Yetkilerin Menfaat Sağlamak Amacıyla Kullanılması	9	9
Yolsuzluk / Usulsüzlük	13	9
Çıkar Çatışması İddiaları	14	3
Psikolojik Yıldırma (Mobbing)	30	23
Bilgi Edinme Hakkının İhlali	7	6
Kayırmacılık / Ayrımcılık	25	17
Kamu Malları ve Kaynaklarının Hizmet Gereklere Dışında Kullanılması	3	-
Diğer	16	17
Toplam	145	126

³Genel etik davranış ilkeleri kavramı ile dürüstlük, adalet, yasallık ve eşitlik ilkeleri kastedilmektedir.

⁴ Bir başvuruda birden fazla konuda etik ihlali iddiası olması halinde daha çok ön plana çıkan konuya tablodaki ilgili başlık altında yer verilmiştir.

Tablo 6: Başvuruların Unvanlara Göre Dağılımı

UNVANLAR	2016	2017
Müsteşar	3	2
Genel Sekreter	1	-
Müsteşar Yardımcısı	4	1
Teftiş Kurulu Başkanı	2	4
Düzenleyici Denetleyici Kurul Başkanı	2	-
Vali/ Vali Yardımcısı	7	8
Kaymakam	5	5
Bağlı/İlgili Kurum ve Kuruluş Başkan ve Başkan Yardımcıları	4	3
Genel Müdür	9	13
Büyükşehir Belediye Başkanları	1	2
İl Belediye Başkanları	2	5
İlçe Belediye Başkanları	14	9
KİT Yönetim/ Denetim Kurulu Üyesi	-	1
Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları Başkan ve Yönetim Kurulu Üyesi	2	*5
Toplam	56	53⁶
Kapsam Dışı ⁷ veya Genel Müdür Altı Kişiler	89	73
Genel Toplam	145	126

Kurul tarafından, 2017 yılında, **kapsamda bulunan** 49 kamu görevlisi hakkında başvuru üzerine, 4 kamu görevlisi hakkında resen yapılan inceleme neticesinde 5 kamu görevlisi hakkında “etik ilkelere aykırı davranıldığına dair” karar (etik ihlal kararı) verilmiştir.

⁵ Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu’nun E:2014/5854 K: 2016/88 Tarih:13.02.2014 kararında kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (KKNMK) 5176 sayılı Kanun’un kapsamında olmadığı yönünde karar verilmiş olup Kurulumuzca 2577 sayılı Kanunu’nun 6545 sayılı Kanunla değişik 49. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince KKNMK Başkan ve Birlik Yönetim Kurulu mensupları hakkında yapılan başvurular usul yönünden reddedilmektedir.

⁶ Bu sayıya 4 kamu görevlisi hakkında resen yapılan inceleme dâhildir.

⁷ 5176 sayılı Kanunun 1. maddesi uyarınca; Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ve üniversiteler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Tablo 7: Başvuru Usulüne Aykırılık Nedeniyle Ret Kararı Alınan Başvuruların Dağılımı

USULDEN RET NEDENLERİ	2016	2017
Şikâyet edilen kişinin genel müdür veya eşiti makamdan altta bulunması ⁸	48	21
5176 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan bir kişi hakkında başvuru yapılmış olması ⁹	24	8
Şikâyet edilen kişinin kamu görevlisi olmaması	1	1
Şikâyet edilen kişinin adı, soyadı ve görev unvanının belirtilmemiş olması	16	21
Şikâyet konusunun yargıya intikal etmiş olması	5	1
Başvuru dilekçesinde somut bilgi ve belge bulunmaması	12	3
Başvuru sahibinin adı, soyadı ve adresinin bulunmaması	6	-
Başvuru sahibinin gerçek kişi olmaması	3	3
Sahte kimlik bilgileri ile başvuru yapılması	3	-
Şikâyet konusunun zamanaşımına uğraması	1	1
Şikâyet konusunun Kurulun görev alanına girmemesi	10	10
Başvurunun daha önce alınan kararın konusuna ilişkin olması	-	1
Şikâyetin karalama veya iftira amacıyla yapıldığının anlaşılması	-	-
Şikâyetin geri alınması	2	-
Diğer nedenler	3	4
TOPLAM	134	74¹⁰

Kurulumuza 2017 yılında 126 başvuru yapılmış olup incelemesi devam eden 31 adet dosya 2018 yılına devredilmiştir. Diğer yandan, 2016 yılında yapılan başvurulardan incelemesi devam eden 4 adet dosya 2017 yılında karara bağlanmıştır.

⁸ Yönetmelik Ek-2 Cetvelde yer almayan bir kamu görevlisi hakkında başvuru yapılması durumudur.

⁹ 5176 sayılı Kanunun 1. maddesi uyarınca; Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensupları ve üniversiteler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

¹⁰ Bir adet başvuru, iki farklı usule aykırılık nedeniyle reddedilmiştir. Dolayısıyla, 2017 yılında toplam 73 adet usulden ret kararı verilmiştir.

3. Kurul Kararları

Kurulumuzca 5176 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik gereğince; başvuru üzerine veya resen yürütülen inceleme ve araştırma sonucunda elde edilen bilgi ve belgeler ile hakkında inceleme yapılan kamu görevlisinin savunmasının değerlendirilmesi neticesinde iddia konusu tutum veya davranışın etik ilkelere aykırı olup olmadığı yönünde bir karar verilmektedir.

Bu çerçevede, iddia konusu tutum ve davranışın etik ilkelere aykırı olduğu yönünde tespit ve değerlendirme yapıldığında, hakkında inceleme yapılan kamu görevlisinin **“etik ilkelere aykırı davrandığına” (etik ihlali kararı)** karar verilmektedir.

İnceleme neticesinde kanaat oluşturmaya yeterli bilgi ve belge mevcut değilse ya da şikâyet edilen kamu görevlisinin sorumluluğunun bulunmadığının anlaşılması durumunda **“etik ilkelere aykırılık yönünden karar verilmesine yer olmadığına dair”** karar verilmektedir.

İnceleme konusu olayda şikâyet edilen kamu görevlisinin tutum veya davranışının etik ilkelere aykırı olmadığı kanaatine varıldığında ise **“etik ilkelere aykırılık olmadığı” (etik ihlali olmadığı)** yönünde karar verilmektedir.

Başvuru, başvuranın adı-soyadı, adresi, iddia konusu olayın (tutum veya davranışın) açık ve somut bir şekilde belirtilmesi gibi usulen bulunması gereken şartları taşıyor ise **“başvurunun usul yönünden reddedilmesine”** karar verilmektedir.

İddia konusunun yargıya yansımaları durumunda 5176 sayılı Kanunun 4. maddesinin son fıkrası uyarınca iki ihtimal söz konusu olmaktadır. Eğer başvuru yapıldığında konu hakkında yargı mercilerinde açılmış bir dava olduğu tespit edilmiş ise söz konusu başvuru, konunun yargıya yansımaları nedeniyle **usul yönünden reddedilmektedir**. Ancak başvurunun usule ilişkin şartları taşıdığı değerlendirildikten sonra, inceleme süreci içinde, konunun yargıya yansıdığı tespit edilir ise **“incelemenin durdurulmasına dair”** karar verilmektedir.

Kurulumuz zaman zaman etik ilkeler çerçevesinde değerlendirme yapılması gereken konularda veya kamu görevlilerine etik rehberlik yapmak amacıyla ya da usule ilişkin bazı konularda **“ilke kararı”** alabilmektedir.

Yönetmeliğin 30. maddesi çerçevesinde, Kurul, kurum ve kuruluşların, etik davranış ilkeleri konusunda uygulamada karşılaştıkları sorunlara yönelik olarak talepte bulunmaları halinde **“görüş”** bildirmektedir.

Kurulun 2017 yılında aldığı kararlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir;

Tablo 8: Kurul Kararları

	2016	2017
Etik ihlali kararı	5	5
Etik ihlali olmadığına dair karar	30	6
Etik ilkelere aykırılık yönünden karar verilmesine yer olmadığına dair karar	2	13
Usulden ret kararı	118	73
Konu yargıya yansıdığı için incelemenin durdurulmasına dair karar	3	0
İlke kararı ¹¹	-	1
Görüş bildirilmesine ilişkin karar	1	0
Diğer kararlar	-	1 ¹²
TOPLAM	159	99

Kurulumuz tarafından verilen *etik ihlal kararlarının* ihlal edilen etik ilkelere göre dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir;

Tablo 9: Etik İhlali Kararlarının İhlal Edilen Etik İlkelere Göre Dağılımı¹³

İHLAL EDİLEN İLKELER	2016	2017
Dürüstlük ve Tarafsızlık (Yönetmeliğin ¹⁴ 9. maddesi)	2	3
Saygınlık ve Güven (Yönetmeliğin 10. maddesi)	4	2
Nezaket ve Saygı (Yönetmeliğin 11. maddesi)	-	1
Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu (Yönetmeliğin 20. maddesi)	-	1
Halka Hizmet Bilinci (Yönetmeliğin 6. maddesi)	1	-
Görev ve Yetkilerin Menfaat Sağlamak Amacıyla Kullanılmaması (Yönetmeliğin 14. maddesi)	2	-
Çıkar Çatışmasından Kaçınma (Yönetmeliğin 13. maddesi)	3	-
Toplam İhlal Edilen İlke Sayısı	12	7
Toplam İhlal Kararı Sayısı	5	5

¹¹ Etik Platformu Çalışma Usul ve Esasları, değerlendirme süreci sonrasında Kurulumuzun 04.08.2017 tarihli ve 2017/50 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

¹² Kurul tarafından çalışma usulüne ilişkin olarak alınan kararlardır; Başkan Vekilinin belirlenmesi hakkında 2017/1 sayılı karar.

¹³ Kurulumuz Başkan ve Üyeleri 20.06.2017 tarihinde atanmış olduğundan kararlar 6 aylık döneme ilişkindir.

¹⁴ Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

B. ETİK KÜLTÜRÜNÜN YERLEŞTİRİLMESİ FAALİYETLERİ

Kurul'un en önemli görev ve sorumluluklarından biri kamuda etik kültürün yerleştirilmesi ve geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapmak ve yapılan çalışmalara destek olmaktır. Bu kapsamda; kamuda etik kültürün yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla etik farkındalık projeleri yürütülmekte; genel etik ilkelerin yanında bazı meslek gruplarına veya kurumlara yönelik olarak etik davranış ilkeleri belirlenmekte ve bireylerde etik bilincin oluşturulması amacıyla etik eğitimleri verilmekte, araştırma, yayın, anket, kamuoyu yoklaması, bilimsel toplantılar ve benzeri faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmalar, kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere toplumun her kesimi ile işbirliği halinde ve çoğunlukla ulusal bir kampanya halinde yürütülmektedir. Bu sayede çalışmaların Ülkemizde katkısı çarpan etkisiyle artmaktadır.

1. EĞİTİMLER

Kurulumuz tarafından ilk Projemiz olan “Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etik Kültürün Geliştirilmesi” Projesi kapsamında oluşturulan eğitim materyali çerçevesinde etik eğitim ve seminerleri verilmektedir. Ayrıca etik eğitimleri verebilmeleri amacıyla çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerine etik eğitici eğitimleri ve etik liderlik eğitimleri de verilmektedir.

1.1 Etik Eğitimleri

Etik eğitimleri, Kamu Görevlileri Etik Kurulu personeli ve diğer kurumlardaki etik eğitici sertifikasına sahip eğiticiler tarafından gerçekleştirilmektedir. Kurulumuz tarafından kurumların talepleri üzerine etik eğitimleri verilmektedir. 2017 yılında toplam 22 kamu kurum ve kuruluşuna etik eğitimi ve semineri verilmiştir.

Tablo 10: Kurulumuz Tarafından Eğitim Verilen Kurumlar ve Personel Sayısı

Eğitim Verilen Kurumlar	Eğitim Verilen Personel Sayısı
Başbakanlık	100
Bakanlıklar	124
Bağlı ve İlgili Kuruluşlar	627
Valilik ve Kaymakamlıklar	20
Belediyeler	476
Diğer	60
Toplam	1.407

1.2 Etik Liderlik Eğitimleri

Kurumlarda etik farkındalığın güçlendirilmesi, kurum personeline etik liderlik yapılması ile mümkün olacağından Kurulumuz tarafından “Etik Liderlik Programları” düzenlenmektedir. Bu programın temel amacı, kamu görevlilerinin görev ve sorumluluklarını etik tutum ve davranışlar dairesinde ifa edebilmelerini sağlamak için bu hususta rehberlik hizmeti vermektir. Bu kapsamda Kurulumuz tarafından kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik olarak 10-28 Temmuz 2017 tarihleri arasında etik liderlik eğitimleri düzenlenmiştir.

Fotoğraf: Etik liderlik eğitimleri – 10-18 Temmuz 2017 Ankara

1.3 Etik Eğitici Eğitimleri

Kurulumuz tarafından etik eğitici yetiştirilmesi amacıyla etik eğitici eğitimi programları düzenlenmektedir. Bu programlar, çıkar çatışmaları, mobbing (psikolojik yıldırma), iş etiği, genel etik davranış ilkeleri gibi çeşitli etik alanlarında çalışmalar yapmış olan akademisyenlerin sunumlarından oluşan etik eğitimi programı ve eğitimin nasıl verileceği konusunda hazırlanan eğitici eğitimi programından oluşmaktadır.

Bu çerçevede Kurulumuz tarafından “Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki” Projesi kapsamında Proje paydaşı olan iki Bakanlık temsilcilerine yönelik olarak 8-26 Mayıs 2017 tarihlerinde etik eğitici eğitimleri düzenlenmiştir. Eğitim verilen bu kurumlar ve personel sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Fotoğraf: Etik eğitici eğitimi – 8-26 Mayıs 2017 Ankara

Aşağıdaki tabloda Kurulumuz tarafından 2017 yılında verilen “etik eğitici eğitimi” gösterilmiştir:

Tablo 11: Etik Eğitici Eğitimi

Eğitim Verilen Kurumlar	Eğitim Verilen Personel Sayısı
Milli Eğitim Bakanlığı	11 (merkez)+ 40 (taşra)
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	5 (merkez)+ 39 (taşra)
Diğer Kurumlar	16
Toplam	111

2. ETİK PLATFORMU TOPLANTILARI

Etik Platformu; Kamu kurumlarımızda etik farkındalığın artırılması amacıyla, Kurulumuz ile kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği halinde çalışması amacıyla kurulmuştur.

Etik Platformu yılda en az iki defa toplanır.

Platform, üye kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendika ve konfederasyonlardan oluşur. Meslek birliği, sendika veya sivil toplum kuruluşları Platforma

üye olmak için Kurula başvuruda bulunabilir. Başvuru, Platform toplantısında değerlendirilir ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karara bağlanır. Kamu kurumları, Platforma üye olmak istediğinde oylama yapılmaksızın üyeliğe kabul edilir. Platforma üye olabilmek için; kamu kurum ve kuruluşları Protokolü; STK'lar, sendika ve konfederasyonlar ekli Niyet Beyanını imzalar.

Platformun 7. Toplantısı, Kurul Üyesi Büyükelçi Sayın Ahmet DEMİROK'un başkanlığında 5 Temmuz 2017 tarihinde Ankara Point Hotel'de gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda Etik Platformu Çalışma Usul ve Esasları Taslağı değerlendirilmiş ve Kurul Raportörlerinden Başbakanlık Uzmanı Özlem Öztürk ATALAR tarafından "*Etik Platformunun Kuruluşu ve Çalışmalarının Değerlendirilmesi*" konusunda bir sunum yapılmıştır.

Fotoğraf: Etik Platformu toplantısı – 5 Temmuz 2017 Ankara

Platformun 8. Toplantısı ise, 10 Ekim 2017 tarihinde Ankara Hilton Otelde düzenlenmiştir. Söz konusu toplantıda Kurul Başkanı Sayın Köksal TOPTAN'ın açılış konuşmalarının ardından iyi uygulama örneği olarak tespit edilen Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü uygulamaları ve bu çerçevede etik sorunların sistemselsel bir yaklaşımla nasıl çözülebileceği konusunda Genel Müdür Sayın Gökhan KANAL ve Teftiş Kurulu Başkanı Sayın Yener KARATAŞ tarafından sunum ve bilgilendirme yapılmıştır.

Değerlendirme sürecinin ardından Kurulumuz tarafından kabul edilen *Etik Platformu Çalışma Usul ve Esasları*, bu toplantıda üyelerin imzasına sunulmuş ve uygulamaya girmiştir.

Fotoğraf: Etik Platformu Toplantısı -10 Ekim 2017 Ankara

3. PROJE FAALİYETLERİ

3.1 YOLSUZLUĞUN ÖNLENMESİ VE ETİĞİN TEŞVİKİ PROJESİ

Kurulumuz etik farkındalığın toplumun her alanında oluşturulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hedefiyle, sivil toplum kuruluşları (STK), kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör arasında etik alanında sürdürülebilir işbirliği ve diyalog için güçlü bir zemin oluşturmak, etik kültürü yerleştirmek, yaygınlaştırmak ve etiği söz konusu tarafların yardımıyla toplum nezdinde teşvik etmek amacıyla **5 Kasım 2015** tarihinde “**Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki**” konulu Avrupa Birliği projesini yürütmeye başlamıştır. 2500.000,00 avro bütçeye sahip söz konusu Proje 2 yıl süreyle yürütülmüş olup 5 Kasım 2017 tarihinde sonlanmıştır. Projenin ikinci uygulama yılı olan 2017 yılında gerçekleştirilen faaliyetlere aşağıda yer verilmiştir.

3.1.1 Etik Temalı Hikâye Kitapları Hazırlanması

İlkokul (6-9 yaş) ve ortaokul (10-14 yaş) öğrencileri için etik değerleri vurgulayan hikâye kitaplarının konunun uzmanları tarafından hazırlanması amacıyla; Kurulumuzun koordinasyonunda ilgili tarafların katılımları ile ilki 9 Kasım 2016 tarihinde gerçekleştirilen çalıştayın devamı niteliğindeki ikinci çalıştay ise 21 Şubat 2017 tarihinde Limak Ambassadeur Hotel’de düzenlenmiştir.

Fotoğraf: Farkındalık materyali; örnek hikâye kitapları – 2017 Ankara

Çalıştaylarda yapılan değerlendirmeler neticesinde uzmanlar tarafından hazırlanan ve 47 bin adet basılan hikâye kitapları öğrencilerimizin faydalanması amacıyla okullara ve kütüphanelere dağıtılmaktadır. **Fotoğraf:** Hikâye Kitapları Çalıştayı - 21 Şubat 2017 Ankara

3.1.2 Anket Çalışmaları

Projenin en önemli hedeflerinden biri de toplumun çeşitli kesimlerinin etik konusundaki algı ve bilgilerinin anket yoluyla ölçülmesidir. Bu amaçla yapılan anketlerin sonuçları hem Uluslararası Kapanış Konferansı'nda gerçekleştirilen sunumlar ile hem de kitapçık halinde basılarak kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

3.1.2.1 Öğrencilerin Etik Bilgi ve Algılarının Ölçülmesi

İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin etik konusunda bilgi ve algıların ölçülmesi amacıyla bir anket çalışması yapılmıştır. Konunun uzmanlarınca hazırlanan bu anket, Ankara merkez ve ilçelerindeki okullarda toplam 2200 öğrenciye uygulanmıştır.

3.1.2.2 Toplum Etiği Anketi

Ülke genelinde 12 ilde toplamda 1015 kişiye uygulanan anket çalışması ile toplumun etik konusundaki bilgisi ve algısı ölçülmüştür.

3.1.2.3 İşveren ve İşçi Etiği Anketi

Türkiye genelinde 12 ilde toplamda 1015 kişiye uygulanan anket çalışması ile işveren ve işçilerimizin iş etiği konusunda algı ve bilgilerinin ölçülmesi hedeflenmiştir.

3.1.2.4 Paydaş Kurumlarca Sunulan Hizmetler Konusunda Anket Çalışması

Proje Pilot Kurumları olan Milli Eğitim Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının hizmet verme anlayışı, etik dışı uygulamalara neden olan durumlar ve hizmet alanlarla ilişkiler konusunda etik algının ölçülmesi amacıyla kurum çalışanları, ilgili özel sektör ve STK temsilcilerinden oluşan 1000'er kişilik gruplara anket uygulanmış ve mülakatlar yapılmıştır.

3.1.3 Pilot Kurumlarda Durum Tespiti ve Plan Hazırlama Çalışmaları

3.1.3.1 Durum Tespiti ve Etik İlkeler Çalıştayları

Pilot Kurumların hizmet sunumları ile ilgili olarak ortaya çıkan etik dışı hususların tartışılması, risk alanlarının belirlenmesi ve etik ilkelerin oluşturulması amacıyla ilgili özel sektör ve STK paydaşlarının da katılımlarıyla; 12-13 Nisan ve 25-26 Mayıs 2017 tarihlerinde Milli Eğitim Bakanlığı Çalıştayları; 10-11 Nisan ve 17-18 Mayıs 2017 tarihlerinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Çalıştayları olmak üzere Ankara'da, ikişer günlük ikişer çalıştay düzenlenmiştir.

3.1.3.2 Analiz Çalışmaları

Pilot Kurumlar olan Milli Eğitim Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının hizmet sunumları ile ilgili olarak SWOT¹⁵ (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) ve mevzuat analizi yapılmış, bu çalışmaların sonucunda eylem planları hazırlanmıştır.

¹⁵ SWOT analizi, bir projede, kurumların güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek, iç ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamak için kullanılan stratejik bir tekniktir.

3.1.4 Akademik Araştırma Çalışmaları

Proje çerçevesinde Kurulun idari kapasitesine ve akademik literatüre katkı sağlayan araştırma çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar şunlardır;

1. *“Farklı Ülkelerde Etik Kurumları İncelemeleri: Türkiye, Avustralya-Batı Avustralya, Almanya, İsveç, Yeni Zelanda Karşılaştırması”* araştırma çalışması Sayın Doç. Dr. İpek Özkal Sayan tarafından;
2. *“Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Etkinliğinin Değerlendirilmesi Saha Araştırması Raporu”* Sayın Arş. Gör. Yusuf Şahin tarafından,
3. *“Kamu Görevlileri Etik Kurulu ve Ombudsman Arasındaki İlişki: İşleyişi ve Yetkileri Açısından Diğer Ülkelerdeki Benzer Kurumlar Üzerine Yapılan Karşılaştırma Analizi”* araştırma çalışması Sayın Doç. Dr. İpek Özkal Sayan tarafından;
4. *“Türkiye'nin Ulusal Etik ve Dürüstlük Sistemi ve Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Bu Sistemdeki Rolünün Gözden Geçirilmesi”* araştırma çalışması Sayın Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN tarafından;
5. *“Türkiye’de Etik ve Dürüstlikle İlgili Ulusal Kamu Yönetimi Mevzuatının Gözden Geçirilmesi”* araştırma çalışması Sayın Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN tarafından;
6. *“Etik Kültürün Kurumlarda Geliştirilmesinde İş Etiği ve Kamu Etiği İlişkisi”* araştırma çalışması Sayın Av. Dr. Bülent BALKAN tarafından yapılmıştır.

Fotoğraf: Akademik araştırma çalışması örnekleri - 2017 Ankara

3.1.5 Yurtdışı Çalışma Ziyaretleri

3.1.5.1 İsveç Ziyareti

Yolsuzlukla mücadele ve etik alanlarında çalışan kurumların iyi uygulama örneklerini yerinde incelemek, ülkemizin mevzuat ve uygulamalarını karşılaştırmak ve ilgili kurumlar ile uluslararası işbirliği yapmak amacıyla Proje kapsamında ikinci çalışma ziyareti 11-17 Haziran 2017 tarihlerinde İsveç'e gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf: Çalışma ziyareti 23-25 Ekim 2017

3.1.5.2 Slovenya Ziyareti

Yolsuzlukla mücadele ve etik konusunda çalışmalarını yerinde izlemek ve tecrübe paylaşımı amacıyla Proje kapsamında 3. çalışma ziyareti, 23-25 Ekim 2017 tarihlerinde *Slovenya*'nın başkenti olan Ljubljana'ya gerçekleştirilmiştir. Kurulumuz üyeleri ve personelinin katıldığı söz konusu çalışma kapsamında aşağıda yer alan kurumlar ile toplantılar yapılmıştır;

- Yolsuzluğu Önleme Komisyonu,
- Polis, Suç İzleme Birimi,
- Kamu Yönetimi Bakanlığı Etik ve Şeffaflık Birimi,
- Ombudsman,
- Sayıştay,
- Bilgi Komiserliği.

Fotoğraf: Slovenya çalışma ziyareti 23-25 Ekim 2017

3.1.6 Hibe Projeleri

Projenin hibe bileşenleri olarak yedi sivil toplum kuruluşuna yolsuzlukla mücadele ve etik alanlarında ürettikleri projelere finansman ve teknik destek sağlanmıştır. İhale usulü ile proje desteği alan STK'lar ve çalışmaları şunlardır;

1. Türkiye Felsefe Kurumu Derneği (TFK); *“Sosyal Hizmetler Yolsuzluk ve Diğer Etik Sorunları Aşmada ve Önlemede Bir Yol Olarak Etik Kapasite Geliştirme”* Projesi, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği ortaklığında yürütülmüştür;

2. İstanbul Pera Güzel Sanatlar Kültür Sanat ve Dayanışma Derneği; *“Pinokyo: Okuduğunu unutursun fakat yaptığını (oynadığını) asla unutmazsın! Masallar ve yaratıcı drama teknikleri kullanılarak çocuklarda etik değerler hakkında farkındalık yaratılması”* Projesi;

3. Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı TESEV; *“Dokunulmazlıktan Cezasızlığa: Türkiye’deki Kamu Görevlilerin Dokunulmazlıklarının Yolsuzlukla Mücadele Politikalarına Engel Olması Tartışması”*;

4. Basın Konseyi Dayanışma ve Geliştirme Vakfı; “Medya, Etik ve Sorumlu Gazetecilik” Projesi;

5. Afyonkarahisar Güzel Yarınlar Deneği (AGUYAD); “Yerel STK ve Medya'nın Yolsuzluk ve Etik konusunda bilinçlendirilmesi” Projesi;

6. Sinop Spastik Çocuklar Derneği; “Eğitimde Etik” Projesi;

7. Türkiye Biyoetik Derneği (TBD); “Türkiye’de Tarım ve Gıda Etiğinin Geliştirilmesi ve Tarım Alanındaki Paydaşların Etik Karar Verme Kapasitelerinin Arttırılması” Projesi.

3.1.7 Etik Farkındalık Materyali Oluşturulması

Her farkındalık projesinde olduğu gibi Projemiz çerçevesinde bireylerde ve bir bütün olarak toplumda etik farkındalığın artırılması amacıyla görsel materyaller hazırlanmıştır.

3.1.7.1 Kamu Spotu Çalışması

Etik farkındalığın artırılması amacıyla tüm topluma yönelik olarak bir kamu spotu hazırlanmıştır.

3.1.7.2 Karikatür ve Poster Çalışmaları

Alanında uzman olan kişiler ve Kurulumuz personeli ile gerçekleştirilen toplantılar neticesinde kamu etiği konusunda farkındalığın artırılması amacıyla 12 karikatür ve 6 çeşit poster hazırlanmış ve 10.000’er adet bastırılarak kamu kurumlarına gönderilmiştir.

Fotoğraf: Farkındalık materyali; örnek afişler - 2017 Ankara

3.1.7.3 Takvim ve Ajanda Çalışmaları

“Kamu etiği” temalı 2018 takvim ve ajandaları hazırlanmış ve 1520’şer adet bastırılmıştır.

Fotoğraf: Farkındalık materyali; Takvim ve ajanda –2017 Ankara

3.1.8 Ulusal Etik Paneli

Kurum ve kuruluşlarımızın Teftiş Kurulları, İç Denetim Birimleri ve İnsan Kaynakları/Eğitim birimlerinden temsilcileri ile etik eğitimcilerinin katılımlarıyla 2 Kasım 2017 tarihinde Ankara Hilton Hotel’de Ulusal düzeyde bir etik paneli düzenlenmiştir.

Fotoğraf: Ulusal Etik Paneli – 2 Kasım 2017 Ankara

Panel’de, Kurul Başkanımız Sayın Köksal TOPTAN’ın açılış konuşmalarının ardından akademisyenlerimizden Sayın Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN “Etik Kavramının Evrensel Açısından İncelenmesi”, Sayın Prof. Dr. Ahmet İNAM “Etik Kavramının Türk Kültürü Açısından İncelenmesi”, Sayın Prof. Dr. İneyet AYDIN “Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Davranış İlkeleri”, Sayın Prof. Dr. Uğur YOZGAT “Mobbing: Psikolojik Yıldırma” ve Sayın Prof. Dr. Ahmet HALICI “İş Etiği” konusunda sunum yapmışlardır. Panelin değerlendirme konuşması Kurul Üyemiz Sayın Prof. Dr. Ramazan KAPLAN tarafından yapılmıştır.

3.1.9 Yolsuzluğun Önlenmesi ve Etiğin Teşviki Projesi Kapanış Konferansı

Proje faaliyetleri ve sonuçlarının kamuoyu ile paylaşılması amacıyla Milli Eğitim Bakanı Sayın İsmet YILMAZ, Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TUFENKÇİ, kamu kurum ve kuruluşlarımızın etik komisyonu başkan ve üyeleri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile 18-19 Ekim 2017 tarihlerinde Ankara Sheraton Otel’de Kapanış Konferansı düzenlenmiştir.

Uluslararası düzeyde gerçekleştirilen konferansta konuşmacılar arasında Uluslararası Şeffaflık Örgütü’nden Sayın Roberta Kukutschka, İsveç Yolsuzlukla Mücadele Enstitüsü Genel Sekreteri Sayın Natali Phalen, Birleşmiş Milletler Suç ve Uyuşturucu ile Mücadele Ofisi’nden Sayın Sigall Horovits ile birlikte birçok yerli ve yabancı uzman yer almıştır. Kurulumuz personelinde Proje Sorumlusu Dr. Seda Kartal tarafından Proje çıktıkları konusunda bir sunum yapılmıştır.

Fotoğraf: Uluslararası Proje Kapanış Konferansı – 18 Ekim 2017 Ankara

3.2 YEREL YÖNETİMLERDE ETİK PROJESİ

Yerel yönetimlerde görev yapan seçilmiş ve atanmış kamu görevlilerine yönelik olarak etik farkındalığı arttırmayı amaçlayan tahminen 1.8 milyon Euro bütçeli “*Yerel Yönetimlerde Etik Farkındalık*” konulu projenin finansal antlaşması yapılmış olup Projenin yürütülmesine 2018 yılında başlanacaktır. Projede uluslararası standartlar ile uyumlu bir şekilde yerel yönetimlerde ortaya çıkan etik dışı tutum ve davranışların tespit edilmesi, önlemeye yönelik tedbirler alınması, tüm seçilmiş ve atanmış kamu görevlilerine yönelik mesleki etik kodların oluşturulması, bu alanda çalışan kamu görevlilerinin ve ilgili paydaşların etik farkındalığının artırılması amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler özetle şunlardır;

1- Yerel yönetimlerde etik ihlallere yol açan hususların ve bu konudaki etik bilgi ve algının tespit edilmesi:

- a) İlgili tüm taraflarla çalıştay yapılması,
- b) Yerel yönetimlerde atanmış ve seçilmiş kamu görevlilerine, kent konseyi mensuplarına, vatandaşlara ve yerel yönetim paydaşlarına yönelik olarak anket yapılması,
- c) Akademik araştırma çalışmaları,
- d) Mevzuat analizi yapılması.

2- Alandaki etik sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması:

- a) İzleme stratejilerinin belirlenmesi,
- b) Seçilmiş ve atanmış kamu görevlilerine yönelik etik ilkelerin hazırlanması,
- c) Yerel yönetimlerden belirlenecek kamu görevlilerinin etik eğitici olarak yetiştirilmesi,
- d) Yurt dışı iyi uygulama örneklerinin yerinde incelenmesi.
- e) Yerel yönetimler konusunda faaliyet gösteren STK’ların savunuculuk ve izleme kapasitelerinin güçlendirilmesi.

3- Etik farkındalığı artırmaya yönelik faaliyetler:

- a) Afiş, takvim, broşür gibi görsel materyal üretilmesi,
- b) Konu hakkında bir kamu spotu hazırlanması,
- c) E-öğrenme programı oluşturulması.

4. DİĞER FAALİYETLER

4.1 Etik İlkelerin Hazırlanmasına Destek Verilmesi

Kurum ve kuruluşlarımız tarafından, kendi çalışma alanlarına ve personeline yönelik olarak yürütülen etik davranış ilkeleri hazırlık çalışmalarına Kurulumuzca destek olunmaktadır. Bu kapsamda, 2017 yılı Eylül ayında “Yargıtay Etik, Şeffaflık ve Güven Projesi”nin bir faaliyeti olarak hazırlanan “*Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri Taslağı*”, “*Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Etik Davranış İlkeleri Taslağı*” ve “*Yargıtay Personeli Etik Davranış İlkeleri Taslağı*” çalışmaları Kurulumuzca değerlendirilerek görüş ve önerilerimiz Yargıtay Başkanlığı ile paylaşılmıştır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun koordinasyonunda hazırlanan “*Etik ve Uyum Yöneticisi Ulusal Meslek Standartları Taslağı*” Kurulumuzca değerlendirilerek görüş ve önerilerimiz ilgili Kuruma iletilmiştir.

4.2 Ulusal ve Uluslararası Temaslar

2017 Yılı TSÜAB Uluslararası Tohumculuk Çalıştayı:

Kurulumuz tarafından, diğer kurum ve kuruluşlarca etik kültürünün geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalara destek verilmektedir. Bu kapsamda, Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği (TSÜAB) tarafından 18-19 Aralık 2017 tarihinde Antalya’da düzenlenen “*Tohumculukta Etik Kurallar ve Kaçak Tohum*” konulu Uluslararası Tohumculuk Çalıştayı’na Kurulumuzu temsilen Kurul Üyesi Sayın Prof. Dr. Ramazan KAPLAN katılmışlardır.

Sayın KAPLAN Çalıştay’ın açılışında yaptığı konuşmada, çalıştayın konusunun ülkemiz tarımı ve ekonomisi için önemine dikkati çekmiştir.

Fotoğraf: 2017 Yılı TSÜAB Uluslararası Tohumculuk Çalıştayı – Aralık 2017 Antalya

Fotoğraf: 2017 Yılı TSÜAB Uluslararası Tohumculuk Çalıştayı – Aralık 2017 Antalya

Etik ya da bizde daha yaygın olarak bilinen adlandırmasıyla ahlaki kuralların, hayatımızın her evresinde toplumsal yapımızın temel dinamikleri olduğunu, sağlıklı bir toplum inşa etmenin ancak bu kuralların toplumsal hayata hâkim kılınmasıyla mümkün olabileceğini belirten Prof. KAPLAN, etik konusunun Avrupa Birliği müktesabati kapsamında da üye ülkeler arasında temel meselelerden birisi olarak görülüp, bu çerçevede hukuki bir oluşum ve işbirliğine gidildiğini söyledi.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun bu sürecin bir sonucu olarak 2004 yılında teşekkül etmiş yeni bir Kurul olduğunu belirten Sayın KAPLAN, Kurul'un yapısı ve görevleri hakkında bilgiler verdikten sonra, temel görevinin etik kültürün yerleştirilmesi, bu bağlamda ortaya çıkan etik ihlallerini inceleyip sonuçlarını kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşmak olduğunu, etik kültürün yerleştirilmesi ve etik farkındalık hususunda ilgili paydaşlar arasındaki işbirliğinin büyük önem taşıdığını, "Tohumculukta Etik Kurallar ve Kaçak Tohum" konulu Uluslararası Tohumculuk Çalıştayı'nın bunun güzel bir örneği olduğunu dile getirerek, katılımcılarla, bundan sonra da farklı faaliyet alanlarındaki işbirliklerinin artarak sürdürülmesi gerektiği ve Çalıştay'ın başarılı geçmesine dair temennilerini paylaşarak konuşmasını tamamladı.

African Peer Review Mekanizma Heyetinin Çalışma Ziyareti:

Kurulumuz uluslararası alanda yolsuzlukla mücadele, etik ve iyi yönetim konularında uzman kuruluş ve kişilerle temas halinde çalışmalar yürütmektedir. Ulusal düzeyde gerçekleştirilen faaliyetlere uluslararası alanda tecrübe sahibi uzman kişiler veya kuruluş temsilcileri davet edilmektedir.

Bu kapsamda; 26 Ekim 2017 tarihinde African Peer Review Mekanizma'nın CEO'su Sayın Prof. Eddy MALOKA ve personeli tarafından deneyim paylaşımı amacıyla Kurulumuza bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Fotoğraf: African Peer Review Mekanizma heyetinin çalışma ziyareti – 26 Ekim 2017 Ankara

Kurul Üyesi Sayın Ömer Faruk DOĞAN başkanlığında gerçekleştirilen toplantıda, Kurulumuz tarafından yürütülen etik farkındalık faaliyetleri ve projeler hakkında bilgi verilmiştir. İyi yönetim konusunda bilgi ve deneyim paylaşımı yapılmıştır.

4.3 Hediye Genelgesi

Kurulumuz tarafından her yıl Aralık ayında yaklaşan yılbaşı nedeniyle kamu görevlilerine özel kişi, kuruluş veya şirketlerce çeşitli vesilelerle hediye gönderilmesi nedeniyle, bu konuda etik farkındalığın sağlanması, kamu görevlilerine hediye alma yasağı konusunda gerekli hatırlatmanın yapılması, hediyelerin iade edilmesi ve önleyici tedbirlerin alınması amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına Kurulumuzun 2007/1 sayılı Hediye Alma Yasağına ilişkin Genelgesi'ne istinaden bir yazı gönderilmektedir. Bu itibarla, 2017 yılında 21.12.2017 tarihli ve 25346381.090/86584 sayılı söz konusu yazıda¹⁶; hediye alma yasağının kapsamı belirtilerek hediye yasağına uyulmaması halinde, üst düzey kamu görevlileri hakkında Kurulumuzca, diğer kamu görevlileri hakkında yetkili disiplin kurullarınca 5176 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli incelemenin yapılacağı ve yaklaşan yılbaşı nedeniyle hediye konusunda kurum personeline gerekli bilgilendirmenin yapılması hususu belirtilmiştir.

¹⁶ Hediye alma yasağına ilişkin 21.12.2017 tarihli ve 25346381.090/86584 sayılı yazı ekte yer almaktadır.

III- SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun kurulması ile kamu yönetimimizde etik anlayışın ve kültürün inşa edilmesi bakımından önemli bir adım atılmış ve özellikle son yıllarda etik bilincin geliştirilmesi yönünde ciddi çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde, etik bilinç arttıkça, toplumda da etik bir yönetim talebinin artmakta olduğu görülmüştür.

Yapılan çalışmalar göstermektedir ki yolsuzlukla mücadele edebilmek, etik konusunda başarı ile yol alabilmek, etik ilkelere dayalı bir yönetim oluşturabilmek için bir sistem oluşturulmalı ve kültürel yapı bu amaca göre kurgulanmalıdır.

“Gelişmiş ülkeler” olarak ifade edilen ülkelerin sistemlerine baktığımızda, toplumsal güçlü bir etik talebinin de yönlendirmesi ile hükümetlerin önderliğinde kamu hizmetinin her alanında bir etik sistemi oluşturulduğunu, kurumsal bazda etik liderliğin ve rehberliğin çok önemsendiğini görmekteyiz. Bu kapsamda Ülkemizde etik komisyonlarının güçlendirilmesi için gerekli yasal alt yapının oluşturulması ve sonrasında aktif hale getirilmesi için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Kurulun misyonunu en iyi şekilde icra edebilmesi için 5176 sayılı Kanunda bazı düzenlemelerin yapılması gerektiği açıktır. Kurulun müstakil bir teşkilatının, bu kapsamda bağımsız bir tüzel kişiliğinin, yeterli personelinin ve bütçesinin olması yönünde yasal alt yapının oluşturulması; diğer bir ifadeyle yetki, organizasyon, mali kaynaklar ve insan kaynakları bakımından belirli bir standarda kavuşturulması büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizin büyüklüğü, tarihi birikimi, sorunları ve toplumsal beklentiler dikkate alınarak etik kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, etik dışı davranışların önlenmesi ve kamu yönetimine güvenin artırılmasında, Kurulun, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör arasında bir katalizör rolünü üstlenerek önderlik yapması misyonunun gereğidir.

Nitekim 5176 sayılı Kanunun gerekçesinde, kamu hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin olarak “*açıklık, saydamlık, hesap verebilirlik, tarafsızlık, dürüstlük, objektiflik*” ilkelerinin teminat altına alınmasıyla idarenin, etkili ve verimli işleyebileceği; dürüst, güvenilir ve adil olarak sunulan kamu hizmetinin kamuya olan güveni artıracığı ve iş dünyası için uygun bir ortam oluşturacağı; bu suretle piyasaların iyi işlemesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunacağı ifade edilerek, ***kamu yönetiminde etîğin, iyi yönetimin temeli*** olduğu vurgulanmıştır.

Netice olarak; toplumda etik bilincin artırılması ve kamuda etik kültürünün yerleştirilmesi için çok yönlü ve geniş katılımlı çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Kurulumuz; kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum işbirliğini önemsemekte ve çalışmalarını bu çerçevede yürütmektedir. Özellikle önümüzdeki yıllarda yapılması planlanan faaliyetler ile de Kurulumuz, bu üç alandaki işbirliğine yoğunlaşacak, etik bilincin geliştirilmesindeki öncülüğü sürdürmeye, görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye devam edecektir.

EKLER

Ek 1:

**KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULUNUN YETKİ ALANINA GİREN
EN AZ GENEL MÜDÜR, EŞİTİ VE ÜSTÜ KAMU GÖREVLİLERİ¹⁷**

A) TBMM ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde

- Genel Sekreter
- Genel Sekreter Yardımcısı
- Devlet Denetleme Kurulu Üyeleri

B) 1 — Başbakanlık ve Bakanlıklarda

- Müsteşar
- Müsteşar Yardımcısı
- Genel Müdür
- Teftiş Kurulu Başkanı
- Kurul Başkanı (Ek göstergesi 6400 ve üzerinde olanlar)
- Valiler
- Kaymakamlar
- Büyükelçiler, Daimi Temsilciler
- Başbakan Başmüşaviri

2 — Bağlı-İlgili ve İlişkili Kurum ve Kuruluşlarda

- Müsteşar
- YÖK Başkanı, Yürütme Kurulu Üyeleri, Genel Sekreteri ve ÖSYM Başkanı
- Müsteşar Yardımcısı
- Genel Müdür
- Teftiş Kurulu Başkanı ve Diğer Denetim Kurullarının Başkanları
- Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları (ek göstergesi 6400 ve üzeri)
- Başkan (ek göstergesi 6400 ve üzeri olanlar)
- Düzenleyici ve denetleyici Kurum ve Kurul Başkan ve Yardımcıları
- Kurul Üyeleri
- Kurum ve Kuruluş Başkan Yardımcıları (ek göstergesi 6400 ve üzeri olanlar)
- Kamu İktisadi Teşekkülleri ve bağlı ortaklıklarının Genel Müdürü
- Kamu İktisadi Teşekkülleri Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri

¹⁷ 13.4.2005 tarih ve 25785 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Ekinde Yer alan EK-2 listedir.

C) Mahalli İdarelerde

- Büyükşehir Belediye Başkanı
- İl ve İlçe Belediye Başkanları
- Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri ve Genel Sekreter Yardımcıları
- Büyükşehir Belediyesi ve Bağlı Kuruluşları Genel Müdürü
- Büyükşehir Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanı
- İl Belediye ve İl Özel İdare Birlikleri ile bunların Üst Birlik Başkanları
- Büyükşehir Belediye Şirketleri Genel Müdürleri, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri
- Büyükşehir sınırları içindeki Belediye Başkanları

D) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında

- Yönetim Kurulu Başkanı
- Üst Birliklerde Başkan, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Genel Sekreter

E) 5176 sayılı Kanun çerçevesinde; ilgili mevzuatında özlük hakları veya emeklilik yönünden müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür statüsünde olduğu belirtilenler, Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlardaki diğer yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile teşkilat yapısı ve yürüttükleri hizmetlerin niteliği dikkate alınarak Kurul tarafından en az genel müdür veya eşiti sayılan diğer Kamu Görevlileri.

Ek:2

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK SÖZLEŞMESİ¹⁸

Kamu hizmetinin her türlü özel çıkarın üzerinde olduğu ve kamu görevlisinin halkın hizmetinde bulunduğu bilinç ve anlayışıyla;

* Halkın günlük yaşamını kolaylaştırmak, ihtiyaçlarını en etkin, hızlı ve verimli biçimde karşılamak, hizmet kalitesini yükseltmek ve toplumun memnuniyetini artırmak için çalışmayı,

* Görevimi insan haklarına saygı, saydamlık, katılımcılık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda yerine getirmeyi,

* Dil, din, felsefi inanç, siyasi düşünce, ırk, yaş, bedensel engelli ve cinsiyet ayrımı yapmadan, fırsat eşitliğini engelleyici davranış ve uygulamalara meydan vermeden tarafsızlık içerisinde hizmet gereklerine uygun davranmayı,

* Görevimi, görevle ilişkisi bulunan hiçbir gerçek veya tüzel kişiden hediye almadan, maddi ve manevi fayda veya bu nitelikte herhangi bir çıkar sağlamadan, herhangi bir özel menfaat beklentisi içinde olmadan yerine getirmeyi,

* Kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanmamayı ve kullandırmamayı, bu mal ve kaynakları israf etmemeyi,

* Kişilerin dilekçe, bilgi edinme, şikâyet ve dava açma haklarına saygılı davranmayı, hizmetten yararlananlara, çalışma arkadaşlarıma ve diğer muhataplarıma karşı ilgili, nazik, ölçülü ve saygılı hareket etmeyi,

* Kamu Görevlileri Etik Kurulunca hazırlanan yönetmeliklerle belirlenen etik davranış ilke ve değerlerine bağlı olarak görev yapmayı ve hizmet sunmayı taahhüt ederim.

¹⁸ 13.4.2005 tarih ve 25785 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ekinde yer almaktadır.

Ek 3/A:

ETİK PLATFORMU PROTOKOLÜ¹⁹

Amaç

Bu Protokolde imzası bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Türkiye’de kamu sektöründe etik farkındalığın gelişmesini desteklemek amacıyla Etik Platform oluşturulmasını gönüllü olarak kabul etmiştir.

Bu protokolün amacı, etik ilkeler ve yolsuzluk konularında kurumlarda farkındalık oluşmasını sağlamak, Etik Komisyonlarını güçlendirmek ve etik eğitimlerine destek vermektir.

Anlaşma

Platform üyesi kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Kamu Görevlileri Etik Kurulu’nun destek ve rehberliğinde aşağıdaki maddelerde görüş birliğine varmıştır:

1. Aşağıdaki konularda iyileştirme içeren etik eğitimi²⁰ stratejisi ve buna bağlı olarak bir program oluşturulması:
 - a. Kurul’dan etik eğitimi almış olan eğitici sayısının artırılması;
 - b. Etik eğitimi almış olan personel sayısının artırılması;
 - c. Etik alanında eğitim almış olan yönetici sayısının artırılması;
 - d. Etik konusunda farkındalık eğitimlerinin verilmesi;
 - e. Eğitim sürecinde e-öğrenme yöntemlerinin kullanılması;
2. Eğitimlerde mümkün olduğunca Kurul tarafından yetiştirilip sertifikalandırılmış Etik Eğiticilerinden yararlanılması ve Kurul tarafından geliştirilen eğitim modüllerinin kullanılması;
3. Kurul tarafından etik eğitici sertifikası verilmiş olan eğiticilerin gerek duyulduğunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilmesi hususunda kolaylık sağlanması;
4. İşe yeni başlayan personelin etik ilkeler ile Etik Komisyonları ve Kurul’un görevleri hakkında bilgilendirilmesi;
5. Etik Komisyonundan en az bir üyenin etik eğitici sertifikasını haiz olması;
6. Etik Komisyonundan en az bir üyenin Disiplin Kurulu üyesi olması;
7. Etik Komisyonları ve Disiplin Kurullarının kendi görevlerine yönelik usul ve esaslarının belirlenmesi;

¹⁹ Kamu kurumları bu metni imzalamak suretiyle Etik Platformu’na üye olurlar.

²⁰ Etik eğitimi bir farkındalık eğitimi olup, en az 1 tam günden oluşması ve en çok 25 kişinin katılımıyla yapılması tercih edilmektedir. Kurumlar, eğitim stratejisinde kaç kişiye yarım günlük, tam günlük, 2 günlük veya elektronik ortamda eğitimler verileceğini belirteceklerdir.

8. Kurum/kuruluş tarafından, eğitim, ihlal iddiaları, soruşturma sonuçları ile iyi uygulamalara ilişkin veri ve istatistiklerin toplanması ile bunları izlemeye yönelik bir planın oluşturulması ve uygulanmasında Etik Komisyonlarına destek olunması;
9. Sekizinci maddede belirtilmiş çıktıların kurum/kuruluş idaresi ve Kurul ile paylaşılması ve söz konusu çıktılara kurumun yıllık raporlarında yer verilmesi;
10. Kurum/kuruluş web sitelerinde,
 - a. Etik ilkeler,
 - b. Kurum/kuruluşun etik uygulamalarına ilişkin izleme faaliyetleri;
 - c. Etik Komisyonu üyeleri,
 - d. Kurum/kuruluşun etik eğitimcilerinin isim ve iletişim bilgilerinin, güncellenerek yayımlanması;
11. “Etik Haftası” boyunca etikle ilgili farkındalık yaratmayı amaçlayan etkinliklerin düzenlenmesi;
12. Etik davranış örneklerinin teşvik edilmesi.

Kurul, yukarıda sıralanan faaliyetlere destek olma ve rehberlik etme taahhüdü çerçevesinde, tüm tarafların ücretsiz olarak edinebilecekleri e-öğrenme materyalleri ile yazılı ve görsel materyallerin geliştirilmesi ve taraflara dağıtılmasını taahhüt eder.

Toplantılar ve raporlama

Bu Protokol’de imzası bulunanlar, yukarıda belirtilen amaçlara ulaşabilmek için Etik Platformu Çalışma Usul ve Esaslarında belirtilen hükümler çerçevesinde toplanır ve deneyimlerinin yanı sıra izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde kaydedilen ilerlemeleri ve elde edilen sonuçları paylaşır. Platform faaliyetlerine ilişkin raporlama Kurul tarafından yapılır.

Süre

Protokol, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının üst yöneticileri tarafından imzalanmasını takiben bağlayıcılık kazanır.

Kurum/Kuruluş Adı:	
Adı ve soyadı:	
Unvanı:	
Onay Tarihi:	
İmza:	

Ek 3/B:

ETİK PLATFORMU NİYET BEYANI²¹

Amaç:

Bu Niyet Beyanı'nın amacı, etik ilkelerin desteklenmesinde ve yolsuzlukla mücadelede Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve sendikaların desteğini alarak, toplumda etik ortamın güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır.

3

Bu Niyet Beyanı'nda imzası bulunanlar, Türkiye'de etik farkındalığın artırılmasını sağlamak amacıyla "Etik Platformu'na katılmayı ve faaliyetlerini desteklemeyi gönüllü olarak kabul etmiştir.

Beyan Maddeleri:

Bu Niyet Beyanı'nda imzası bulunanlar, Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun destek ve rehberliğini kabul ederek şu maddelerde görüş birliğine varmıştır:

1. Etik ve yolsuzlukla mücadele konularındaki bilgi, deneyim ve uygulamalarını paylaşmak;
2. Söz konusu uygulamaların paylaşılması sonucunda çeşitli araç ve yöntemlerin geliştirmesine, bunlarla ilgili politikaların oluşturulmasına katkı sağlamak;
3. Toplumun her kesiminde etik ilkelerin yaygınlaştırılması için farkındalık çalışmaları ve kampanyaları yürütmek;
4. Mayıs ayında kutlanan "Etik Haftası"nda yapılan etkinliklere katkı sağlamak
5. Etik Platform'un toplantı ve diğer faaliyetleri ile Platformun internet sitesine katkı sağlamak.

Toplantılar ve Raporlama

Bu niyet beyanında imzası bulunanlar, yukarıda belirtilen amaçlara ulaşabilmek için Etik Platformu Çalışma Usul ve Esaslarında belirtilen hükümler çerçevesinde toplanır ve deneyimlerinin yanı sıra izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde kaydedilen ilerlemeleri ve elde edilen sonuçları paylaşır. Platform faaliyetlerine ilişkin raporlama Kurul tarafından yapılır.

Süre

Niyet Beyanı, sivil toplum kuruluşları ve sendikaların temsilcileri tarafından imzalanmasını takiben bağlayıcılık kazanır.

Kuruluş Adı:	
Yetkili Temsilci ve Unvanı:	
Onay Tarihi:	
İmza:	

²¹ Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar ve sivil toplum kuruluşlarının Etik Platformu'na üyeliği; Platform toplantısında yapılan oylamada katılanların salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karara bağlanır. Platformda üyeliği kabul edilen kuruluş bu metni imzalayarak üye olur.

Ek 4: Hediye Alma Yasağına Hakkında Yazı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kamu Görevlileri Etik Kurulu

Sayı : 25346381.090/ 86584
Konu : Hediye alma yasağı

21 Aralık 2017

DAĞITIM YERLERİNE

Bilindiği üzere, devlet memurlarının hediye kabul etmeleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 29. maddesi gereğince yasaklanmıştır. Diğer yandan 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15. maddesi ile kamu görevlisinin tarafsızlığını, performansını, kararını veya görevini yapmasını etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan, ekonomik değeri olan ya da olmayan, doğrudan ya da dolaylı olarak kabul edilen her türlü eşya ve menfaat hediye kapsamına alınmış ve kamu görevlilerinin hediye almaması, kamu görevlisine hediye verilmemesi ve görev sebebiyle çıkar sağlanmaması temel ilke olarak belirlenmiş, ayrıca kamu görevlilerinin yürüttükleri görevle ilgili bir iş, hizmet veya menfaat ilişkisi olan gerçek veya tüzel kişilerden kendileri, yakınları veya üçüncü kişi veya kuruluşlar için doğrudan doğruya veya aracı eliyle herhangi bir hediye alamayacakları ve menfaat sağlayamayacakları düzenlenmiştir.

Hediye konusunda yukarıda belirtilen kurallara kamu görevlilerinin titizlikle uyması, özel kişi, kuruluş veya şirketlerce çeşitli vesilelerle sunulan veya gönderilen hediyelerin iade edilmesi ve önleyici tedbirlerin alınması önem taşımaktadır.

Hediye yasağına uyulmaması halinde, üst düzey kamu görevlileri hakkında Kurulumuzca, diğer kamu görevlileri hakkında yetkili disiplin kurullarınca 5176 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli incelemenin yapılacağı açıktır.

Bu itibarla, yaklaşan yılbaşı nedeniyle hediye konusunda kurum personelinize gerekli bilgilendirmenin yapılması hususunda gereğini rica ederim.

Köksal TOPTAN
Başkan

Dağıtım:
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine
TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliğine
Başbakanlığa
Başbakan Yardımcılıklarına
(İlgili kurum ve kuruluşlara Başbakanlıkça/ Başbakan Yardımcılığına)
Bakanlıklara
(İlgili kurum ve kuruluşlara Bakanlığınca)
(Valiliklere ve belediyelere İçişleri Bakanlığınca)

TABLolar LİSTESİ

TABLO 1: KURUL ÜYELERİ VE SEÇİLDİKLERİ KONTENJANLAR	7
TABLO 2: PERSONELİN UNVANLARA GÖRE DAĞILIMI.....	9
TABLO 3: 2017 YILI ÖDENEK VE HARCAMA DURUMU	9
TABLO 4: BAŞVURULARIN BAŞVURU YÖNTEMLERİNE GÖRE DAĞILIMI	12
TABLO 5: BAŞVURULARIN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	12
TABLO 6: BAŞVURULARIN UNVANLARA GÖRE DAĞILIMI	13
TABLO 7: BAŞVURU USULÜNE AYKIRILIK NEDENİYLE RET KARARI ALINAN BAŞVURULARIN DAĞILIMI	14
TABLO 8: KURUL KARARLARI.....	16
TABLO 9: ETİK İHLALİ KARARLARININ İHLAL EDİLEN ETİK İLKELERE GÖRE DAĞILIMI	16
TABLO 10: KURULUMUZ TARAFINDAN EĞİTİM VERİLEN KURUMLAR VE PERSONEL SAYISI.....	17
TABLO 11: ETİK EĞİTİCİSİ EĞİTİMLERİ	19

İLETİŞİM:

T.C. Başbakanlık

Kamu Görevlileri Etik Kurulu

Adres: Necatibey Cad. No:110/A Kat.1 Yücetepe/Ankara

Tel: 0 (312) 422 16 70

Faks: 0 (312) 422 16 99